

Bejelentési csatornák

Gyakorlatban a belső visszaélés-
bejelentési rendszer
létrehozásának kötelezettsége
Menedzser Praxis Kft. 2023.07.12.

Dr. Horváth István

**munkajogi szakértő- Menedzser Praxis Jogi és Gazdasági
Szakkiadó**

tanszékvezető - ELTE ÁJK

ügyvéd – P. Horváth Ügyvédi Iroda

elnök – Magyar Jogász Egylet Munkajogi Szakosztály

ELTE **ÁJK**
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

A szabályozás háttérében – az EU jog

Az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló 2019/1937 irányelv

- A Irányelv fókuszában **nem kizárólag a munkaviszony**
- A **visszaélést bejelentő személyek védelmét szabályozza** például a **pénzügyi szolgáltatásokkal, a társasági adójog megsértésével, a korrupcióval, illetőleg a belső piaccal kapcsolatos jogsértésekkel kapcsolatban.**

A munkajog - az Irányelv védelemben részesíti többek között

- a **munkavállalókat**, akiknek munkaviszonya **megszűnt**, valamint
- az **állásra jelentkezőket.**

Az Irányelv

A magánszektorban

- minden **50 vagy annál több munkavállalót foglalkoztató vállalkozást** – tevékenységük jellegétől függetlenül –
- **belső jelentési csatornák létrehozására** kell kötelezni.

A tagállamoknak lehetőségük van a magánszektorban:

- **ösztönözzék az 50 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató jogi személyeket**
- **belső jelentési és nyomon követési csatornák létrehozására [(48)-(49) bek.]**.

Jogharmonizációs határidők

Általános szabály: tagállamok hatályba léptetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek **2021. december 17-ig** megfeleljenek.

Ettől eltérve a magánszektorban működő,

- **50–249 munkavállalót foglalkoztató jogi személyek** tekintetében
- a tagállamok **2023. december 17-ig** hatályba léptetik azokat a rendelkezéseket,
- amelyek szükségesek ahhoz,
hogy megfeleljenek
a **belső jelentési csatornák** kialakításának.

© CanStockPhoto.com

A magyar szabályozás

2023. évi XXV. törvény

**a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a
visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról**

II. FEJEZET A VISSZAÉLÉSEK BEJELENTÉSE

Általános rendelkezések

Értelmező rendelkezések: 16. § E Fejezet alkalmazásában

**A foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény
szerint**

- 1. foglalkoztatásra irányuló jogviszony: minden olyan jogviszony, amelyben**
 - a foglalkoztatott a foglalkoztató részére és annak irányítása alatt ellenérték fejében tevékenységet végez vagy**
 - önmaga foglalkoztatását végzi,**

A foglalkoztató és a foglalkoztatott

Ki az önfoglalkoztató? Aki

- **nem függő jogviszonyban** végez munkát,
- **azaz nem áll a hagyományos vagy atipikus foglalkoztatási viszonyban.**

https://www.jogpontok.hu/kiadvanyok/Az_onfoglalkoztatas.pdf

2. **foglalkoztató**: aki **természetes személyt foglalkoztatásra irányuló jogviszony** keretében foglalkoztat,

3. **foglalkoztatott**: az a természetes személy, aki

- a foglalkoztató számára és annak **irányítása** alatt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében, **ellenérték fejében** tevékenységet végez, vagy
- **önmaga foglalkoztatását** végzi.

Az 1. számú melléklet (1.)

1. Pénzügyi szolgáltatások

1.1. 2009/65/EK irányelv az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról

1.2. 2016/2341 irányelv a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények tevékenységéről és felügyeletéről

1.3. 2006/43/EK irányelv az éves és összevont (konszolidált) éves beszámolók jog szerinti könyvvizsgálatáról

1.4. 596/2014/EU rendelet a piaci visszaélésekről

1.5. 2013/36/EU irányelv a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáféréstről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról

Az 1. számú melléklet (2.)

1.6. 2014/65/EU irányelv a **pénzügyi eszközök piacairól**

1.7. 909/2014/EU rendelet az Európai Unión belüli **értékpapír-
kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról**

1.8. 1286/2014/EU rendelet a **lakossági befektetési
csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési
termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó**
dokumentumokról

1.9. 2015/2365 rendelete az **értékpapír-finanszírozási ügyletek és
az újra-felhasználás átláthatóságáról**

1.10. 2016/97 irányelv a **biztosítási értékesítésről**

1.11. 2017/1129 rendelet az **értékpapírokra vonatkozó nyilvános
ajánlattételkor vagy értékpapíroknak a szabályozott piacra történő
bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról**

Az 1. számú melléklet (3.)

2. A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése

2.1. 2015/849 irányelv a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről

2.2. 2015/847 rendelet a pénzáttalásokat kísérő adatokról

3. Közlekedésbiztonság

3.1. 376/2014/EU rendelet a polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről

3.2. 2013/54/EU irányelv a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezménynek való megfelelés és annak végrehajtása vonatkozásában a lobogó szerinti államokra háruló egyes kötelezettségekről

3.3. 2009/16/EK irányelv a kikötő szerint illetékes állam általi ellenőrzésről

Az 1. számú melléklet (4.)

4. Környezetvédelem

2013/30/EU irányelv a **tengeri olaj- és gázipari tevékenységek biztonságáról** és a 2004/35/EK irányelv módosításáról

A foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer

18. § (1) Az a foglalkoztató, amely **legalább 50 személyt** foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében **foglalkoztat, belső visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre. Mikori létszám irányadó? – Mi a jogkövetkezménye, ha 50 fő alá süllyed a létszám?**

A létszámtól függetlenül: a foglalkoztató belső visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre

a) **pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról** szóló **2017. évi LIII. törvény 1. § (1) és (1a) bekezdése hatálya alá tartozó foglalkoztató:**

aa) **hitelintézet; pénzügyi** szolgáltató;

ab) foglalkoztatói **nyugdíj-szolgáltató** intézmény; önkéntes kölcsönös **biztosítópénztár;**

ac) **nemzetközi postautalvány-felvételt és -kézbesítést végző;**

ad) **ingatlanüggyel** kapcsolatos tevékenységet végző;

Bejelentési rendszer – létszámtól függetlenül 1.

- ae) **könyvvizsgálói** tevékenységet végző;
- af) **könyvviteli (könyvelői), adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói** tevékenységet **megbízási, illetve vállalkozási** jogviszony alapján végző;
- ag) **játékkaszinót, kártyatermet** működtető vagy távszerencsejátéknak **nem minősülő fogadást,** **távszerencsejátékot, online kaszinójátékot** szervező;
- ah) **nemesfémmel** vagy az ezekből készült **tárgyakkal kereskedő;**
- ai) **árkereskedő,** amennyiben tevékenysége folytatása során **hárommillió forintot elérő** vagy meghaladó összegű **készpénzfizetést fogad el; Milyen időszak alatt?**
- aj) ~~ügyvéd, ügyvédi iroda, európai közösségi jogász, európai közösségi jogász iroda, kamarai jogtanácsos, közjegyző;~~

Bejelentési rendszer – létszámtól függetlenül 2.

ak) **bizalmi vagyonkezelő** (üzletszerű bizalmi vagyonkezelő jellemzően erre szakosodott professzionális szolgáltatócégek)

am) **virtuális és törvényes fizetőeszközök**, illetve virtuális fizetőeszközök közötti **átváltási szolgáltatásokat** nyújtó szolgáltató (**digitális valuta, elektronikus pénz- vagy valuta**)

an) **letétkezelő pénztárca-szolgáltató**; - jogi személy, amelyik ügyfelei részére virtuális fizetőeszközök tárolására és átutalására szolgáló kriptográfiai (rejtett) kulcsok megőrzését vállalja.

ao) **kulturális javak** (műalkotások, régiségek)

- **kereskedelmével vagy közvetítésével foglalkozó szolgáltató**
- **tárolásával vagy kereskedelmével szabadkikötőkben foglalkozó vagy közvetítőként szabadkikötőkben eljáró szolgáltatóra**
- olyan ügyletek vagy ügyletsorozatok vonatkozásában, amelyek **értéke eléri** vagy meghaladja a **hárommillió forintot**;

Milyen időszak számít? És nem csak készpénz számít.

Bejelentési rendszer – létszámtól függetlenül 3.

ap) **székhelyszolgáltató.**

ar) **Magyarország területén vagy az Európai Unió más tagállamában vagy harmadik országban rendelkezik székhellyel,**
és

- Magyarországon létesített **tartós, üzleti egysége** révén – ideértve a fióktelepet is –
- az ügyfelek számára állandó **belföldi jelenlét formájában közvetlenül kínál az aa) – ap) pontban meghatározott szolgáltatást** Magyarországon.

Bejelentési rendszer – létszámtól függetlenül 4

- b) a **Magyarországon bejegyzett és az Európai Unió határain kívül engedélyesként vagy üzemeltetőként tengeri olaj- és gázipari tevékenységet folytató foglalkoztató,**
- c) a **polgári légi közlekedési események jelentéséről, elemzéséről és nyomon követéséről** szóló 376/2014/EU rendelet hatálya alá tartozó **foglalkoztató,** és
- d) a Magyarország területén **tartózkodó magyar és nem magyar lobogójú, üzemben lévő úszólétesítmény üzemeltetője.**

Felmerült kérdés

Angol cég magyarországi fióktelepének részére az anyacég működtetheti-e a rendszert?

1997. évi CXXXII. törvény a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiteiről

2. § b) fióktelep: a külföldi vállalkozás

- **jogi személyiséggel nem** rendelkező, gazdálkodási önállósággal felruházott olyan **szervezeti egysége**,
- amelyet **önálló cégformaként** a belföldi cégnyilvántartásban a külföldi vállalkozás fióktelepeként bejegyezték;

18. § (1) A fióktelepnél foglalkoztatottak a külföldi vállalkozással állnak jogviszonyban, a munkáltatói jogokat a külföldi vállalkozás a fióktelepén keresztül gyakorolja.

2023. évi LIII. törvény Magyarország 2024. évi központi költségvetésének megalapozásáról

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény módosítása

9. §(1a) A közjegyzőt nem terheli titoktartási kötelezettség a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetőjével szemben.

A titoktartási kötelezettség a titok megismerésére jogosult rendszer működtetőjére is kiterjed.

68/A. § A Magyar Országos Közjegyzői Kamara a 2023. évi XXV. törvény szerint működteti a belső visszaélés-bejelentési rendszert az olyan közjegyző, illetve közjegyzői iroda vonatkozásában, amely

a) a 2023. évi XXV. törvényben meghatározottak figyelembevételével olyan foglalkoztató,

amely foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében 250 főnél kevesebb személyt foglalkoztat és

A közjegyzők 1.

b) a belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésére a 2023. évi XXV. törvénnyel összhangban

- **e feladatkörében pártatlan személyt vagy szervezeti egységet nem jelölt ki, illetve**
- **bejelentővédelmi ügyvédet vagy más külső szervezetet nem bízott meg.**

Tájékoztatás A közjegyző, illetve közjegyzői iroda haladéktalanul köteles a Magyar Országos Közjegyzői Kamarának bejelenteni, ha

a) a 2023. évi XXV. törvényben meghatározottak figyelembevételével olyan foglalkoztató,

amely foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében legalább 250 személyt foglalkoztat, vagy

A közjegyzők 2.

b) a **2023. évi XXV.** törvénnyel összhangban e feladatkörében

- pártatlan személyt vagy szervezeti egységet jelölt ki, illetve
- bejelentővédelmi ügyvédet vagy más külső szervezetet bízott meg.

A Magyar Országos Közjegyzői **Kamara** a bejelentésről tényéről **jegyzéket vezet.**

Anonimitás A bejelentésben a **rendszer működtető személyt** vagy **szervezeti egységet**, illetve a bejelentővédelmi ügyvédet vagy más **külső szervezetet nem kell megjelölni.**

A Magyar Országos Közjegyzői **Kamara** szervei, tisztségviselői és munkavállalói az e fejezetben meghatározott **feladatgyakorlásuk során megismert közjegyzői titkot kötelesek megtartani.**

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény módosítása

(10. § (4) bek. d) pont: (Az ügyvédi tevékenység gyakorlóját **nem terheli titoktartási kötelezettség** a helyettes ügyvédjével szemben, valamint – az általuk nyújtott szolgáltatás nyújtásához szükséges mértékben – az alábbi személyek irányában:)

„d) a **2023. évi XXV. törvény** szerinti belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője.

194/A. § **Magyar Ügyvédi Kamara** a **2023. évi XXV. törvény** szerint **működteti** a belső visszaélésbejelentési rendszert

az olyan **ügyvéd, európai közösségi jogász, ügyvédi iroda, illetve európai közösségi jogászi iroda** vonatkozásában, amely

a) a **2023. évi XXV. törvényben** meghatározottak figyelembevételével olyan foglalkoztató, amely foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében **250 főnél kevesebb személyt**

foglalkoztat és

Az ügyvédek1.

b) a rendszer működtetésére a 2023. évi XXV. törvénnyel összhangban e feladatkörében

- pártatlan személyt vagy szervezeti egységet nem jelölt ki, illetve
- bejelentővédelmi ügyvédet vagy más külső szervezetet nem bízott meg.

Tájékoztatás Az ügyvéd, európai közösségi jogász, ügyvédi iroda, illetve európai közösségi jogász iroda haladéktalanul köteles a Magyar Ügyvédi Kamarának bejelenteni, ha

a) a 2023. évi XXV. törvényben meghatározottak figyelembevételével olyan foglalkoztató, amely foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében legalább 250 személyt foglalkoztat, vagy

Az ügyvédek 2.

b) a belső visszaélés-bejelentési **rendszer működtetésére a 2023. évi XXV. törvénnyel** összhangban e feladatkörében

- pártatlan **személyt vagy szervezeti egységet** jelölt ki, illetve

bejelentővédelmi **ügyvédet vagy más külső szervezetet** bízott meg.

A Magyar Ügyvédi Kamara a bejelentésről jegyzéket vezet.

Anonimitás A bejelentésben a **rendszert működtető személyt vagy szervezeti egységet, illetve a bejelentővédelmi ügyvédet vagy más külső szervezetet nem kell megjelölni.**

Az ügyvédek 3.

Az **ügyvéd**, európai közösségi jogász, ügyvédi iroda, illetve európai közösségi jogász iroda által

- a **belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetésével megbízható külső szervezettel**, továbbá a
- **vele kötött szerződéssel szemben támasztott – az ügyvédi titok kezeléséhez, illetve a titoktartás biztosításához szükséges – követelményeket**
- a Magyar Ügyvédi **Kamara szabályzatban** állapítja meg.

Felmerült kérdés

Az egyesületek a 2023. évi XXV. törvény hatálya alá tartoznak? Ha igen, a tagdíjat fizető tagot be kell-e számítani a létszámba?

16. § 3. foglalkoztatott: az a természetes személy, aki a foglalkoztató számára és annak irányítása alatt **foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében, ellenérték fejében tevékenységet végez, vagy önmaga foglalkoztatását végzi.**

És a kölcsönzött munkavállalók?

Bejelentési rendszer létrehozása – közös is

Közös rendszer Azon foglalkoztatók,

- amelyek **legalább 50, de legfeljebb 249 személyt** foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztatnak,
- a belső visszaélés-bejelentési **rendszert közös**en, illetve az **erre jogosult más foglalkoztatóval** is létrehozhatják.

A létszámtól függetlenül létrehozandó rendszer A 18. § (2) bekezdés szerinti **foglalkoztatók**,

- amelyek **legfeljebb 249 személyt** foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztatnak,
- a belső visszaélés-bejelentési **rendszert közös**en, illetve az **erre jogosult más foglalkoztatóval** is létrehozhatják.

Tehermegosztás – bizalom?

Bejelentési rendszer létrehozása fakultatívan

Saját döntés A foglalkoztató

- **akkor is létrehozhat** belső visszaélés-bejelentési rendszert,
- ha e törvény alapján ilyen kötelezettsége nem áll fenn.

A rendszer működtetése

A „rendszergazda” 19. § A belső visszaélés-bejelentési rendszert

- a foglalkoztatónál egy erre a célra **kijelölt, pártatlan(?) személy**(Indokolás: pl. kettős feladatkörben a megfelelésellenőrzési részleg vezetője, a HR-vezető, az integritás-tanácsadó, az adatvédelmi tisztviselő, a pénzügyi igazgató igazgatótanácsi tag),
- **vagy szervezeti egység** működtetheti, **de**
- a rendszer működtetésével **szerződés keretében** bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet is megbízható.

Külső szervezet megbízása esetén a külső szervezetre

- a bejelentővédelmi ügyvédre irányadó összeférhetetlenségi és **pártatlansági szabályokat** alkalmazni kell.

És ha a bejelentés a rendszer működtetőjét érinti?

Mi jelenthető be a rendszerbe? Ki jelenthet?

Mit jelenthetünk? 20. § A belső visszaélés-bejelentési rendszerben

- **jogellenes** vagy **jogellenesnek feltételezett cselekményre** vagy **mulasztásra**, illetve
 - **egyéb visszaélésre** - **Van-e jogszerű visszaélés?**
- vonatkozó információt** lehet bejelenteni.

Ki tehet bejelentést? A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet

- a) a foglalkoztató által **foglalkoztatott**,
- b) az a foglalkoztatott, akinek a foglalkoztatónál fennálló foglalkoztatásra irányuló **jogviszonya megszűnt**, és
- c) a foglalkoztatóval foglalkoztatásra irányuló **jogviszonyt létesíteni kívánó olyan személy**, aki esetében e jogviszony **létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött**. **Mi a kezdet?**

Ki jelenthet még? 1.

A belső visszaélés-bejelentési rendszerben bejelentést tehet

a) az **egyéni vállalkozó**, az **egyéni cég**, ha a foglalkoztatóval **szerződéses kapcsolatban áll**,

b) a foglalkoztató tekintetében **tulajdonosi részesedéssel rendelkező személy**, valamint a foglalkoztató **ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületéhez tartozó személy**, ideértve a nem ügyvezető tagot is,

c) a foglalkoztatóval **szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárást megkezdett, szerződéses kapcsolatban álló vagy szerződéses kapcsolatban állt**

- **vállalkozó**, alvállalkozó, beszállító, illetve
- **megbízott felügyelete és irányítása alatt álló személy**,

d) a foglalkoztatónál tevékenységet végző **gyakornok és önkéntes**,

Ki jelenthet még? 2.

- e) a foglalkoztatóval az a), b) vagy d) pont szerinti
- jogviszonyt vagy szerződéses kapcsolatot **létesíteni kívánó olyan személy,**
 - aki esetében e jogviszony vagy szerződéses kapcsolat **létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött, és**
- f) az a személy, akinek az a), b) vagy d) pont szerinti jogviszonya vagy szerződéses kapcsolata a **foglalkoztatóval megszűnt.**

Mikor megkezdett a jogviszony létesítésére irányuló eljárás?

És a rendszer működtetőjét érinti a bejelentés?

Foglalkoztatotti létszám – nem azonos a bejelentésre jogosultakéval!

L'entreprise
individuelle
Egyéni Cég

Felmerült kérdés

A panasz és a közérdekű bejelentés vizsgálata

1. § (2) A **panasz** olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és **elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá.** A panasz javaslatot is tartalmazhat.

A VISSZAÉLÉSEK BEJELENTÉSE

Nincs ilyen kizáró szabály.

A megszünt jogviszony 4. § (2) A panasz vizsgálata mellőzhető, ha a panaszos a sérelmezett tevékenységről vagy mulasztásról való tudomásszerzéstől számított hat hónap után terjesztette elő panaszát.

A VISSZAÉLÉSEK BEJELENTÉSE

Nincs ilyen kizáró szabály.

A bejelentés módja

21. § A bejelentő a bejelentést **írásban vagy szóban** teheti meg.

Indokolás: A rendszereknek lehetővé kell tenniük, hogy a bejelentést **írásban és szóban is meg lehessen tenni.**

A **szóbeli bejelentést**

- **telefonon** vagy más **hangüzenetküldő** rendszer útján, vagy
- **személyesen**

lehet megtenni.

Ha a rendszer keretében a **bejelentő hozzájárulását igénylő, rögzített telefonvonalat** vagy egyéb rögzített **hangüzenetküldő** rendszert használnak, a belső **visszaélés-bejelentési rendszer** működtetője a **szóbeli bejelentést**

a) – a **személyes adatok védelmére** vonatkozó előírások szerint megtett **tájékoztatást követően** – tartós és visszakereshető

formában rögzíti, vagy

A bejelentéssel kapcsolatos kötelezettségek

b) írásba foglalja és – annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a **bejelentő számára másodpéldányban átadja.**

Ha nem használnak rögzített rendszereket,

- a **belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője**
- a **szóbeli bejelentést írásba foglalja** és
- – **annak ellenőrzésére, helyesbítésére, aláírással történő elfogadására vonatkozó lehetőség biztosítása mellett** –
- a **bejelentő számára másodpéldányban átadja.**

A személyes bejelentés

Ha a **bejelentő személyesen** teszi meg a bejelentését, a **belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője** a **szóbeli bejelentést**

a) – a **személyes adatok védelmére** vonatkozó előírások szerint megtett **tájékoztatást követően** – **tartós és visszakereshető formában rögzíti, vagy**

b) **írásba foglalja** és – annak ellenőrzésére, **helyesbítésére, aláírással történő elfogadására** vonatkozó lehetőség biztosítása mellett – a **bejelentő számára másodpéldányban** átadja.

A rendszer működtetője

- a **szóbeli bejelentés írásba foglalása** során
- **teljes és pontos jegyzőkönyvet** köteles készíteni.

A bejelentő figyelmének felhívása

Szóbeli bejelentés esetén

- a bejelentő **figyelmét fel kell hívni a rosszhiszemű bejelentés következményeire,**
- a bejelentés **kivizsgálására irányadó eljárási szabályokra és**
- arra, hogy **személyazonosságát** – ha az annak megállapításához szükséges **adatokat megadja** – a vizsgálat valamennyi szakaszában **bizalmasan kezelik.**

A bejelentés után...

22. § Visszaigazolás A rendszer működtetője

- a rendszerben tett írásbeli bejelentés kézhezvételétől számított hét napon belül
- a bejelentés megtételéről **visszaigazolást küld** a bejelentő számára,
- a **visszaigazolásban** a bejelentő részére általános tájékoztatást kell nyújtani az e törvény szerinti **eljárási és adatkezelési szabályokról**.

Kivizsgálás A rendszer működtetője

- a bejelentésben foglaltakat a körülmények által lehetővé tett **legrövidebb időn belül**,
- de legfeljebb a bejelentés **beérkezésétől számított harminc napon belül kivizsgálja**.

Határidőhosszabbítás, külső kivizsgáló

A 30 napos határidőt

- különösen indokolt esetben,
- a bejelentő egyidejű tájékoztatása mellett lehet meghosszabbítani,
- a bejelentőt tájékoztatva a kivizsgálás várható időpontjáról és a kivizsgálás meghosszabbítása indokairól.

Határidőmaximum: három hónap

Külsős megbízás A bejelentések kivizsgálásában való közreműködéssel szerződés keretében

- bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet is megbízható,
- utóbbi megbízása esetén a bejelentővédelmi ügyvédre irányadó összeférhetlenségi és pártatlansági szabályokat alkalmazni

Kapcsolattartás és a kivizsgálás mellőzése

A bejelentés kivizsgálása során a rendszer működtetője

- kapcsolatot tart a bejelentővel,
- ennek keretében a bejelentés kiegészítésére, pontosítására, a tényállás tisztázására, valamint további információk rendelkezésre bocsátására hívhatja fel a bejelentőt.

A bejelentés kivizsgálása mellőzhető, ha

- a) a bejelentést **azonosíthatatlan bejelentő** tette meg,
- b) a bejelentést **nem** a 20. § (2) és (3) bekezdése szerint **erre jogosult személy** tette meg,
- c) a bejelentés ugyanazon bejelentő által tett **ismételt, a korábbi bejelentéssel azonos tartalmú bejelentés, illetve**

A kivizsgálás mellőzése

Indokolás: Fontos hangsúlyozni, hogy ezen esetekben csak a bejelentésben foglalt információ

- „érdemi” kivizsgálása mellőzhető,
- azonban a bejelentés elintézése (a bejelentés megfelelő fogadása és kezelése, a bejelentő tájékoztatása, stb.) ezen esetekben is kötelező,
- tehát a belső-visszaélés bejelentési rendszer működtetője nem teheti meg, hogy ezen bejelentésekről egyszerűen „nem vesz tudomást”
- és azokat például a bejelentő tájékoztatása nélkül törli.

A kivizsgálás mellőzése

- d) a **közérdek vagy a nyomós magánérdek sérelme**
- a **bejelentésben érintett természetes személy, illetve jogi személy (a továbbiakban együtt: bejelentésben érintett személy) jogainak**
 - a bejelentés **kivizsgálásából eredő korlátozásával nem állna arányban.**

Értelmezés: a bejelentés kivizsgálása miatt alkalmazandó korlátozás arányban áll-e a bejelentett eseménnyel (pl. a munkavégzés alóli felfüggesztés nincs arányban a bejelentett cselekménnyel).

A kivizsgálás

23. § A bejelentés kivizsgálása során

- **értékelni** kell a bejelentésben foglalt **körülmények helytállóságát**, és
- meg kell hozni azokat az **intézkedéseket**, amelyek **alkalmasak**
- a 20. § (1) bekezdése szerinti (jogellenes cselekmény vagy mulasztás) **visszaélések** orvoslására.

Ha a bejelentés alapján

- **büntetőeljárás kezdeményezése** indokolt,
- akkor **intézkedni kell a feljelentés megtételéről**.

Feljelentési kötelezettség? Kinek?

A feljelentés

Be. 376. § **Közvádra üldözendő bűncselekmény** miatt bárki **tehet** feljelentést.

377. § Feljelentést az **ügyészségnél vagy a nyomozó hatóságnál** lehet tenni.

Ha **személyesen tesznek feljelentést,**

- az ügyészség vagy a nyomozó **hatóság figyelmezteti a feljelentőt**
- a **hamis vád** és a **hatóság félrevezetésének** következményeire.

A feljelentő kockázata – a hamis vád

Btk. 268. § Aki

a) mást hatóság előtt **bűncselekmény elkövetésével hamisan** vádol,

b) más ellen bűncselekményre vonatkozó **koholt bizonyítékot hoz a hatóság tudomására,**

bűntett miatt **három évig terjedő szabadságvesztéssel** büntetendő.

A büntetés

- **egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés**, ha a hamis vád alapján az érintett ellen **büntetőeljárás indul.**
- **két évtől nyolc évig** terjedő szabadságvesztés, ha a hamis vád alapján a vádlottat elítélik,
- **öt évtől tíz évig** terjedő szabadságvesztés, ha az **életfogytig tartó szabadságvesztéssel** büntetendő bűncselekményre **vonatkozó hamis vád alapján a vádlottat elítélik.**

A hamis vád

Btk. 269. § Aki más **hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével**

- azért **vádol hamisan,**
- mert **gondatlanságból nem tud** arról, hogy **tényállítása valótlan,** vagy a **bizonyíték hamis,**
- vétség miatt **két évig terjedő** szabadságvesztéssel büntetendő.

A feljelentő kockázata: a hatóság félrevezetése

Btk. 271. § Aki hatóságnál

- **büntetőeljárás alapjául szolgáló olyan bejelentést tesz,**
- **amelyről tudja, hogy valótlan – és a hamis vád esete nem áll fenn –,**
- **vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.**

Btk. 378. § Magánindítványra üldözendő bűncselekmény esetén **csak a jogosult indítványára** indítható meg vagy folytatható a büntetőeljárás.

(pl. könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés).

A bejelentő tájékoztatása

24. § A rendszer működtetője

- a bejelentés **kivizsgálásáról** vagy annak **mellőzéséről** és a mellőzés **indokáról**,
 - a bejelentés **kivizsgálásának az eredményéről**,
 - a **megtett vagy tervezett intézkedésekről**
- a **bejelentőt írásban tájékoztatja.**

Mellőzhető, ha a rendszer működtetője

- az előbbiekről a **bejelentőt szóban tájékoztatta**,
- aki a **tájékoztatást tudomásul vette.**

A rendszer működtetője és a foglalkoztató kapcsolata?

Meddig kell tárolni a bejelentést?

Általános tájékoztatás 1.

25. § A rendszer működtetője

- világos és könnyen hozzáférhető információt nyújt
- a belső visszaélés-bejelentési rendszer működésére,
- a bejelentéssel kapcsolatos eljárásra, valamint
- az e törvény szerinti visszaélés-bejelentési rendszerekre és eljárásokra vonatkozóan.

Indokolás: A rendszer működtetőjének információt kell nyújtania nemcsak a saját, hanem valamennyi, e Javaslat szerinti visszaélésbejelentési rendszerre, eljárásra vonatkozó szabályokról. E kötelezettség indoka az Irányelv értelmében az, hogy a bejelentés megtételét mérlegelő személyeknek kellő információ álljon rendelkezésükre ahhoz, hogy megalapozott döntést tudjanak hozni arról, hogy tegyenek-e bejelentést, illetve hogyan milyen módon és mikor tegyék azt.

Általános tájékoztatás 2.

E kötelezettséget a rendszer működtetője teljesítheti számos megoldással: ilyen például a foglalkoztató honlapja, tájékoztató elektronikus levél.

Adatkezelés – Kit érinthet? 1.

26. § A rendszer keretei között

a) a **bejelentőnek**,

b) annak a **személynek**, akinek a magatartása vagy mulasztása a **bejelentésre okot adott**, és

c) annak a **személynek**, aki a bejelentésben foglaltakról érdemi **információval rendelkezik**,

- a bejelentés **kivizsgálásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatai**
- **kizárólag a bejelentés kivizsgálása és a bejelentés tárgyát képező magatartás orvoslása vagy megszüntetése céljából kezelhetők, és**
- a bejelentés **kivizsgálásában közreműködő bejelentővédelmi ügyvéd, illetve külső szervezet** részére továbbíthatóak.

Adatkezelés – Kit érinthet? 2.

Törlés A rendszer keretei között kezelt **adatok közül haladéktalanul törölni kell az előbbieik hatálya alá nem tartozó személyes adatokat.**

A bejelentőre vonatkozó adatok A rendszer keretei között kezelt **személyes adatok kezelésére a 6. § (2) bekezdését alkalmazni kell. E szerint:**

A bejelentő személyes adatai csak

- a bejelentés alapján **kezdeményezett eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv** részére adhatóak át, ha e szerv annak kezelésére törvény alapján **jogosult, vagy**
- az adatai továbbításához a **bejelentő hozzájárult.**

Adatkezelés – Kit érinthet? 3.

- A bejelentő személyes adatai **hozzájárulása nélkül nem hozhatóak nyilvánosságra.**

Kivétel: Ha nyilvánvalóvá vált, hogy a **bejelentő rosszhiszeműen, valótlan adatot vagy információt közölt és**

- a) **ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merül fel,**
- b) **alappal valószínűsíthető, hogy másnak jogellenes kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott,**

személyes adatait az eljárás lefolytatására jogosult szervnek vagy személynek kérelmére át kell adni.

Bejelentés természetes személyre, adattovábbítás külföldre

Ha a bejelentés természetes személyre vonatkozik,

- az őt megillető, a **személyes adatok védelmére** vonatkozó előírások szerinti,
- a **tájékoztatáshoz és hozzáféréshez való joga** gyakorlása során
- a **bejelentő személyes adatai nem tehetők megismerhetővé a tájékoztatást kérő személy számára. Ki kéri a tájékoztatást?**

A **rendszer keretei között kezelt adatok**

- harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítására
- **kizárólag a továbbítás címzettje által tett, a bejelentésre vonatkozó, e törvényben foglalt szabályok betartására irányuló jogi kötelezettségvállalás esetén és**
- a **személyes adatok védelmére** vonatkozó előírások **figyelembevételével kerülhet sor.**

A rendszer és a kivizsgáló – adat- és információvédelem

27. § A rendszert úgy kell kialakítani, hogy

- a **személyazonosságát felfedő bejelentő**, valamint

Kérdés: A bejelentés kivizsgálása mellőzhető, ha a bejelentést azonosíthatatlan bejelentő tette meg – És a jogosultság?

- a **bejelentésben érintett személy**

személyes adatait az erre jogosultakon kívül más ne ismerhesse meg.

A bejelentést kivizsgáló személyek

- a **vizsgálat lezárásáig** vagy a vizsgálat eredményeképpen történő **formális felelősségre vonás kezdeményezéséig**
- a **bejelentés tartalmára** és a bejelentésben **érintett személyre** vonatkozó információkat –
- a **bejelentésben érintett személy tájékoztatásán túl** – a **foglalkoztató más szervezeti egységével vagy munkatársával** a **vizsgálat lefolytatásához feltétlenül szükséges mértékben** **eszközöket meg**

Akit bejelentettek...

A bejelentésben érintett személyt

- a vizsgálat megkezdésekor
- részletesen tájékoztatni kell a **bejelentésről**,
- a **személyes adatai védelmével** kapcsolatban őt megillető jogairól, valamint az **adatai kezelésére** vonatkozó szabályokról.

Kivéve: a tájékoztatására **indokolt esetben később is** sor kerülhet, ha az **azonnali tájékoztatás** megghiúsítaná a **bejelentés** kivizsgálását.

A tisztességes eljárás követelményének megfelelően biztosítani kell, hogy

- a bejelentésben érintett személy a **bejelentéssel kapcsolatos álláspontját jogi képviselője útján is** kifejtse, és
- azt **bizonyítékokkal támassza alá.**

Személyiségi jogkorlátozásra vonatkozó munkaadói szabályok megsértése

28. § Ha a foglalkoztató a munkavállalóira

- az **Mt. 9. § (2) bekezdésében** meghatározott feltételekkel
- a **közérdeket vagy nyomós magánérdeket védő magatartási szabályokat állapít meg,**
- **ezek megsértése a rendszerben bejelenthető.**

Mt. 9. § (2) A munkavállaló személyiségi joga akkor korlátozható,

- ha a **korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos.**
- **Ennek módjáról, feltételeiről és várható tartamáról, továbbá szükségességét és arányosságát alátámasztó körülményekről a munkavállalót előzetesen írásban tájékoztatni kell.**

Hogyan alkalmazzuk? 1.

Hogyan tájékoztassunk? Az írásbelivel egyenértékű a tájékoztatás helyben szokásos és általában ismert módon (pl. faliújság, körlevél a munkáltató belső informatikai rendszerében) történő közzététele [Mt. 22. § (2) b)].

Munkáltatói **szabályzat** – ennek részeként az Mt. alapján **kötelező tájékoztatással**.

Mely esetben vezethető be? Az Mt. Indokolása szerint:

- **A munkáltató az eljárás bevezetéséről csak abban az esetben dönthet,**
- **amennyiben az feltétlenül, azaz objektíve szükséges (pl. a munkáltató ellenőrzési jogkörének gyakorlása, a munkavállaló adatainak kezelése).**

Hogyan alkalmazzuk? 2.

A munkavállalói személyiségjog-korlátozás szükségességét különösen alátámasztja

- a munkavállalók **egészsége**,
- a munkáltató **jogos gazdasági** érdeke, illetőleg a
- munkavégzés **biztonsága** (mindkét fél érdekét szolgálja).

Ami még szükséges Két példa:

- a munkáltató **mobiltelefont biztosít** munkavállalóinak – **megtiltva** annak **magáncélú használatát**.
- Az erről szóló **tájékoztatás mellett** a szabályzat állapítsa meg: a **tilalom betartása ellenőrzésének módját**.

Hogyan alkalmazzuk? 3.

A másik példa: A munkáltató tulajdonában lévő, csak a munkaviszonnyal összefüggő feladat ellátására szolgáló gépjármű használata

- **Ellenőrzés: GPS-el** (Global Positioning System – Globális Helymeghatározó Rendszer)
- a munkáltató **jogos gazdasági érdekei** (pl. az üzemanyag rendeltetésszerű felhasználása, a gépjármű biztonsága) **teszik szükségessé a személyiségi jog korlátozását.**

Mindkét módszer:

- a **személyiségi jogot arányosan** korlátozza
- így tudható meg: a **munkavállaló a rendeltetése szerint használta-e a munkáltatótól kapott két mobilt és autót.**

Hatósági kontroll

29. § Az ezen alcím szerinti kötelezettségek

- teljesítését a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság ellenőrzi.
- megsértése esetén a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról, valamint a foglalkoztatás felügyeletéről szóló 2020. évi CXXXV. törvény szerinti rendelkezések irányadóak
- azzal az eltéréssel, hogy bírság és tevékenység végzésétől történő eltiltás nem alkalmazható.

Például: figyelmeztetés,
a jogszabálysértés megszüntetése

A belső visszaélés-bejelentési rendszer az állami és önkormányzati szerveknél 1.

30. § (1) Ha a foglalkoztató

a) állami szerv,

b) helyi önkormányzat,

c) állami szerv vagy helyi önkormányzat irányítása vagy felügyelete alatt álló költségvetési szerv, vagy

d) az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában vagy az a)–c) pontban meghatározottak tulajdonosi joggyakorlása alatt álló szervezet, gazdasági társaság, (és, ha csak részben?)

a törvény szabályait a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

Mi nem alkalmazható:

a 19. § (2) bek.: A rendszer működtetésével szerződés keretében bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet is megbízható.

A belső visszaélés-bejelentési rendszer az állami és önkormányzati szerveknél 2.

- a 22. § (4) bek.: A bejelentések kivizsgálásában való közreműködéssel szerződés keretében bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet is megbízható
- a 26. § (5) bek.: a rendszer keretei között kezelt adatok harmadik országba vagy nemzetközi szervezet részére történő továbbítására kizárólag a továbbítás címzettje által tett, a bejelentésre vonatkozó, e törvényben foglalt szabályok betartására irányuló jogi kötelezettségvállalás esetén és a személyes adatok védelmére vonatkozó előírások figyelembevételével kerülhet sor.
- a 28. §: Ha a foglalkoztató a munkavállalóra az Mt. 9. § (2) bekezdésében meghatározott feltételekkel a közérdeket vagy nyomós magánérdeket védő magatartási szabályokat állapít meg, ezek megsértése a rendszerben bejelenthető.

A belső visszaélés-bejelentési rendszer az állami és önkormányzati szerveknél 3.

31. § A 30. § szerinti foglalkoztatók belső visszaélés-bejelentési rendszert hoznak létre. (foglalkoztatotti létszámtól függetlenül)

Ez csak lehetőség:

a) a 10 000 főnél kevesebb lakosú település helyi önkormányzata,

b) a helyi önkormányzat,

állami szerv vagy helyi önkormányzat irányítása vagy felügyelete alatt álló költségvetési szerv, vagy

az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában vagy tulajdonosi joggyakorlása alatt álló szervezet, gazdasági társaság,

ha 50 főnél kevesebb személyt foglalkoztat.

A belső visszaélés-bejelentési rendszer az állami és önkormányzati szerveknél 4.

rendszer praxis

Közös létrehozás – két lehetőség

1. A rendszert

- a **helyi önkormányzat**, valamint
- az irányítása vagy **felügyelete alatt álló költségvetési szerv**
- **közösen** is létrehozhatja.

2. A helyi **önkormányzatok**, valamint a helyi önkormányzat irányítása vagy **felügyelete alatt álló költségvetési szervek**

- **megállapodhatnak a rendszer**
- **közös létrehozásáról és**
működtetéséről.

Egyes állami szervek által létrehozott elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer

Elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert hoz létre

- a) az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság,
- b) a Gazdasági Versenyhivatal,
- c) az Integritás Hatóság,
- d) a Közbeszerzési Hatóság,
- e) a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,
- f) a Magyar Nemzeti Bank,
- g) a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság,
- h) a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság,
- i) az Országos Atomenergia Hivatal és
- j) a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága.

És még mely szervek kötelesek létrehozni? 1.

A Kormány **rendeletével**

- a **Kormány** vagy a Kormány tagja irányítása vagy felügyelete alatt álló szervet is
- kijelölhet **elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer** létrehozására.

225/2023. (VI. 8.) Korm. rendelet **elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer** létrehozására köteles **kormányzati szervek kijelöléséről**

- a) Budapest **Főváros Kormányhivatala**,
- b) az **egészségügyi államigazgatási szerv** központi szerve,
- c) a Nemzeti **Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal**,
- d) a **gyógyszerészeti államigazgatási szerv** központi szerve,
- e) az országos **hulladékgazdálkodási hatóság**,
- f) a Magyar **Államkincstár**,

És még mely szervek kötelesek létrehozni? 2

- g) az országos **környezetvédelmi** hatóság,
 - h) a **közlekedésért felelős miniszter**,
 - i) a Nemzeti **Adó- és Vámhivatal**,
 - j) az Országos **Rendőr-főkapitányság**,
 - k) az országos természetvédelmi hatóság.
- A rendelet 2023. július 24-én lép hatályba

Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer 1.

Mindenütt indokolt lenne

1. Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszert

- egy erre a célra **kijelölt**,
- e feladatkörében nem utasítható
- **személy** vagy **szervezeti egység** működtetheti.

2. A **kijelölt személyeknek**

- a **rendszer** működtetéséről és
- a **bejelentések** kezeléséről
- **képzést** kell kapniuk.

Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer 2.

33. § Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerbe

- **jogellenes vagy jogellenesnek feltételezett cselekményre vagy mulasztásra, illetve**
- **egyéb visszaélésre** vonatkozó információt lehet bejelenteni.

Mi lehet az egyéb visszaélés?

Az elkülönített visszaélés-bejelentési rendszerbe

bejelentést bárki tehet.

Lakossági
Hibabejelentés

A visszaélést bejelentők védelme 1.

41. § Minden, a **bejelentő számára hátrányos intézkedés**,
a) amelyre a bejelentés **jogszerű megtétele miatt kerül sor és**
b) amelyet a 20. §-ban meghatározott **jogviszonnyal vagy kapcsolattal összefüggésben** valósítanak meg,
jogellenesnek minősül akkor is, ha egyébként jogszerű lenne.

Joggal való visszaélés?

Hátrányos intézkedésnek minősül a bejelentő számára hátrányos cselekmény vagy mulasztás, különösen

- a) a **felfüggesztés, a csoportos létszámcsökkentés, a felmondás** vagy ezekkel **egyenértékű intézkedések, azonnali hatályú?**
- b) a **lefokozás vagy az előléptetés megtagadása,**
- c) a **munkaköri feladatok átruházása,**
- **a munkavégzés helyének megváltoztatása,**

A visszaélést bejelentők védelme 2.

- a **bércsökkentés**,
- a **munkaidő megváltoztatása**, **Melyik foglalkoztatási jogviszonyban miként lehetséges?**
- d) a **képzés megtagadása**,
- e) a **negatív teljesítményértékelés** vagy munkareferencia,
- f) a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyára vonatkozó törvény szerinti **bármely hátrányos jogkövetkezmény** – így különösen fegyelmi intézkedés, megrovás, pénzügyi szankció – alkalmazása,
- g) a **kényszerítés**, a **megfélemlítés**, a **zaklatás** vagy a **kiközösítés**,
- h) a **hátrányos megkülönböztetés**, hátrányos vagy tisztességtelen bánásmód,

A visszaélést bejelentők védelme 3.

- i) a **határozott idejű** foglalkoztatásra irányuló jogviszony
- **határozatlan idejűvé átalakításának elmulasztása,**
 - **ha a foglalkoztatott jogszerű elvárása az volt,**
 - **hogy foglalkoztatásra irányuló jogviszonyát határozatlan idejűvé változtatják, Egyoldalúan?**
- j) egy **határozott idejű munkaszerződés**
- **megújításának elmulasztása vagy**
 - **annak idő előtti megszüntetése.**

A visszaélést bejelentők védelme 4.

- k) a **károkozás**, amely magában foglalja a **személy jóhírnevének megsértését** vagy a **pénzügyi veszteséget**, beleértve az **üzleti lehetőség elvesztését** és a **bevételekiesést** is,
- l) az olyan **intézkedés**, amelynek eredményeképpen okkal következik, hogy az adott személy a **jövőben foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt** a foglalkoztatásra irányuló **jogviszonya szerinti ágazatban** nem létesíthet,
- m) az **egészségügyi alkalmassággal összefüggő vizsgálat előírása**,
- n) az **áru- vagy szolgáltatási szerződés idő előtti megszüntetése** vagy **felmondása**, és
- o) az **engedély visszavonása**.

A bizonyítási teher fordulása 1.

Az előbbi hátrányos intézkedéssel összefüggő hatósági vagy bírósági eljárás során

ha a bejelentő a **bejelentés megtétele jogszerűségét bizonyítja** –

a) **vélelmezni** kell, hogy a hátrányos intézkedésre a bejelentés jogszerű megtétele miatt került sor, és

b) a **hátrányos intézkedést hozó személyt** terheli annak bizonyítása, hogy a hátrányos **intézkedés megtételére alapos indokkal** és **nem a bejelentés jogszerű megtétele miatt** került sor.

Egyéb tulajdonság?

A bizonyítási teher fordulása 2.

Minden, a

- **bejelentő tulajdonában álló jogalany vagy**
- **bejelentővel foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban vagy más, szerződéses jogviszonyban álló jogalany**

sérelmére hozott **hátrányos intézkedés**, amelyre a **bejelentés jogszerű megtétele** miatt kerül sor, **jogellenesnek** minősül akkor is, ha **egyébként jogszerű lenne.**

A bizonyítási teher fordulása

A visszaélést bejelentők védelme 5.

42. § A bejelentés jogszerű megtétele esetén

1. a bejelentő nem tekinthető

- a törvény által védett titok nyilvánosságra hozatalával összefüggő korlátozást vagy más, az információfelfedésre vonatkozó jogszabályi korlátozást megszegőnek, és
- az ilyen bejelentés tekintetében **nem terheli felelősség**,
- ha a bejelentő **alapos okkal feltételezte** azt, hogy a **bejelentés szükséges** volt a bejelentéssel érintett **körülmények feltárásához**.

2. a bejelentőt **nem terheli felelősség**

- a bejelentésben szereplő információk megszerzése vagy az azokhoz való **hozzáférés tekintetében**,
- kivéve, ha a bejelentő az információk megszerzésével vagy az azokhoz való hozzáféréssel bűncselekményt követett el.

A visszaélést bejelentők védelme 6.

3. A bejelentő

- a bejelentés **jogszerű megtételéért nem vonható felelősségre,**
- ha **alapos okkal feltételezte azt,**
- hogy a bejelentés **szükséges** volt a bejelentéssel érintett **körülmények feltárásához.**

A bejelentő

- az 1–3. pontra
- valamennyi **hatósági vagy bírósági eljárás során**
- a bejelentés megtétele **jogszerűségének bizonyítása** mellett – hivatkozhat.

Jogi segítségnyújtás a bejelentőnek

43. § Az állam a bejelentő részére a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítja az ott meghatározott feltételek szerint.

A jogi segítő

- **tanácsot ad, beadványt, egyéb iratot készít, valamint**
- **erre vonatkozó meghatalmazás alapján betekint ügyének irataiba (jogi szolgáltatás),**
- **amelynek jogszabályban meghatározott mértékű munkadíját és költségeit (jogi szolgáltatás díja) az állam a fél helyett a jogi segítő részére megfizeti vagy megelőlegezi (központi költségvetésről szóló törvényben)**

Jogi támogatás

A 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott keretek között a bejelentő számára

- **tájékoztatást és tanácsadást kell nyújtani**
- **a bejelentők rendelkezésére álló eljárásokról és jogorvoslati lehetőségekről,**
- **a bejelentők védelmével összefüggő, e törvény szerinti szabályokról, a bejelentők e törvény szerinti jogairól és kötelezettségeiről.**

A jogkorlátozás kizárása 44. § Hatósági vagy bírósági eljárás során

- **az ezen alcím szerinti jogokat korlátozó vagy kizáró**
- **nyilatkozatra, szerződésre, szabályzatra**
- **jogszerűen hivatkozni nem lehet.**

A jogszerű bejelentés 1.

45. § A bejelentés megtétele jogszerű, ha

a) a bejelentő **a bejelentését**

- az e Fejezet szerinti **visszaélés-bejelentési rendszerek valamelyikén,**
- az e törvényben **meghatározott szabályok szerint** tette meg,

b) a bejelentő a **bejelentéssel érintett körülményekre** vonatkozó, **bejelentett információt**

a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységével összefüggésben – ideértve

- **a 20. § (2) bekezdés c) pontja (a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött) és**

A jogszerű bejelentés 2.

- **20. § (3) bekezdés e) pontja** szerinti (a foglalkoztatóval az
 - a) pont egyéni vállalkozó, az egyéni cég,
 - b) pont tulajdonosi részesedéssel rendelkező személy, ügyviteli, ügyvezető, illetve felügyelő testületéhez tartozó személy, nem ügyvezető tag, vagy
 - d) pont gyakornok és önkéntes szerinti jogviszonyt vagy szerződéses kapcsolatot létesíteni kívánó olyan személy, aki esetében e jogviszony vagy szerződéses kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárás megkezdődött)**eljárást is – szerezte, és**
 - c) a bejelentő **alapos okkal vélelmezte**, hogy a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, **bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós volt.**

A jogszerűnek tekintett bejelentés 1.

46. § Jogszerűen megtett bejelentésnek kell tekinteni, ha a bejelentő a bejelentését nyilvánosságra hozza, és a 45. §

- **b) pontja** (a bejelentő a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információt a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységével összefüggésben **szerezte**) és
- **c) pontja** (a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós)

szerinti feltételek teljesülése mellett a következő feltételek valamelyike teljesül:

A jogszerűnek tekintett bejelentés 2.

a) **először** az 5. alcím (A foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer) vagy a 6. alcím (A belső visszaélés-bejelentési rendszer az állami és önkormányzati szerveknél)

szerinti visszaélés-bejelentési rendszert,

ezt követően a 7. alcím (Az egyes állami szervek által létrehozott elkülönített visszaélés-bejelentési rendszer) szerinti visszaélés-bejelentési rendszert igénybe vette, **vagy**

ab) **közvetlenül a 7. alcím** szerinti visszaélés-bejelentési rendszert igénybe vette,

és a visszaélés-bejelentési **rendszer működtetője**, illetve az eljárásra jogosult szerv az e törvényben meghatározott **intézkedéseket határidőben nem tette meg,**

A jogszerűnek tekintett bejelentés 3.

b) a **bejelentő alapos okkal vélelmezte**, hogy a bejelentéssel érintett **körülmény** nyilvánvaló módon **veszélyezteti a közérdeket** – így különösen, ha visszafordíthatatlan kár bekövetkezésének kockázata áll fenn – **vagy**

c) a bejelentő **alapos okkal vélelmezte**, hogy a **7. alcím** szerinti visszaélés-bejelentési rendszer igénybevétele esetén a bejelentéssel érintett körülmény sajátos jellegzetességei miatt **fennáll annak a nyilvánvaló lehetősége**, hogy

ca) a **bejelentővel szemben** a 41. § (1) bekezdése szerinti **hátrányos intézkedést** tesznek meg, vagy

cb) a bejelentésben foglaltak **érdemi elintézésére nem kerül sor.**

A jogszerűnek tekintett bejelentés 4.

E rendelkezés **nem alkalmazható** a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló **2010. évi CIV. törvény 6. §-a szerinti információt átadó személyre.**

6. § (1) A médiatartalom-szolgáltató, valamint a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy

- törvényben meghatározottak szerint jogosult **a számára** a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben **információt átadó személy kilétét**
- a **bírószági és hatósági eljárások során titokban** tartani, továbbá bármely, az **információforrás azonosítására** esetlegesen alkalmas dokumentum, irat, tárgy vagy adathordozó **átadását megtagadni.**

A jogszerűnek tekintett bejelentés 5.

6. § (2) A bíróság - bűncselekmény elkövetésének felderítése érdekében –

- törvényben meghatározott, **kivételesen indokolt** esetben
- az **információforrás felfedésére**, valamint az információforrás **azonosítására esetlegesen alkalmas dokumentum**, irat, tárgy vagy adathordozó
- **átadására kötelezheti a médiatartalom-szolgáltatót**, valamint a vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb **jogviszonyban álló személyt.**

A jogszerűnek tekintett bejelentés 6.

47. § Jogszerűen megtett **bejelentésnek kell tekinteni**, ha

- a bejelentő a bejelentését a **feladat- és hatáskörrel rendelkező európai uniós intézményeknél**, szerveknél, hivataloknál vagy ügynökségeknél teszi meg, és
- a 45. §
- **b) pontja** (a bejelentő a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információt a munkavégzéssel kapcsolatos tevékenységével összefüggésben **szerezte**) és
- **c) pontja** (a bejelentő alapos okkal vélelmezte, hogy a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, bejelentett információ a bejelentés időpontjában valós)

szerinti feltételek teljesülnek.

Mikor jár a védelem a bejelentőnek?

Hiba ? 48. § (1) Az ezen alcím szerinti védelem – a 43. §-ban meghatározott kivétellel (a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben meghatározott támogatásokat biztosítása?) – kizárólag akkor illeti meg a bejelentőt, ha

a) a bejelentéssel érintett körülményekre vonatkozó, **bejelentett információ**

- az **1. mellékletben** (A 17. §, illetve a 8. alcím alkalmazhatóságát meghatározó európai uniós jogi rendelkezések, illetve
- a **2. mellékletben** (A 8. alcím szerinti védelem)

alkalmazhatóságát **meghatározó európai uniós jogi rendelkezések szereplő európai uniós jogi aktusok** vagy azok végrehajtását, az azoknak való megfelelést biztosító jogszabályi rendelkezések hatálya alá tartozik, **vagy**

b) a bejelentő az a) pont szerinti körülmény fennállását **alapos okkal feltételezi.**

Mikor nem jár a védelem a bejelentőnek? 1.

Az ezen alcím szerinti **védelem** – a 43. §-ban meghatározott kivétellel – **nem illeti meg a bejelentőt**, ha

a) bejelentésével a **minősített adatok védelmére vonatkozó szabályokat megszegi** (2009. évi CLV. törvény a minősített adat védelméről),

b) a bejelentés megtétele során törvényben meghatározott, az **orvosi titokra, az ügyvédi titokra vonatkozó titoktartási kötelezettségének nem tesz eleget**,

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 10. § (4) bek. d) pont: Az ügyvédi tevékenység gyakorlóját nem terheli titoktartási kötelezettség az alábbi személyek irányában:

a 2023. évi XXV. törvény szerinti belső visszaélés-bejelentési rendszer működtetője.

Mikor nem jár a védelem a bejelentőnek? 2.

- c) a bejelentés megtétele során az **egyházi személy és a vallási egyesület vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjaként a hivatásánál fogva rá irányadó titoktartási kötelezettségének nem tesz eleget,**
- d) a bejelentés megtétele során a **bírói ítékezéssel kapcsolatban a törvény által védett titok védelmére vonatkozó szabályokat megszegi,**
- e) bejelentésével a **büntetőeljárás szabályok szerinti adatkezelési szabályokat megszegi, vagy**
- f) a **rendvédelmi szervek, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal állományának a tagjaként a bejelentésével az e szervek tevékenységére vonatkozó, jogszabályban meghatározott szabályokat megszegi.**

Akik még védelemben részesülnek

1.

49. § Ez az alcím **irányadó arra** a bejelentőre, aki

- **személyazonosságának felfedése nélkül** – így különösen neve, azonosításához szükséges személyes adatai megadása nélkül **tesz jogszerű bejelentést**

22. § 6) A bejelentés kivizsgálása mellőzhető, ha

a) a bejelentést **azonosíthatatlan bejelentő tette meg,**

és

- **későbbi azonosítását követően**
- **vele szemben a 41. § (1) bekezdése szerinti hátrányos intézkedést tesznek meg, illetve esetében a 42. § (pl. felelősségre vonás a bejelentésért) alkalmazására kerül sor.**

Akik még védelemben részesülnek

2.

(2) Az ezen alcím szerinti, a bejelentőre vonatkozó **védelemben részesül, aki**

- a) a jogszerű bejelentést tevő **bejelentő részére segítséget nyújt** a bejelentés megtétele során,
- b) a jogszerű bejelentést tevő **bejelentővel kapcsolatban álló olyan személy** – így különösen a bejelentő munkatársa vagy családtagja –, akit a **41. § (2) bekezdése szerinti hátrányos intézkedés érhet.**

III. FEJEZET

A BEJELENTŐVÉDELMI ÜGYVÉD

50. § A 30. § (1) bekezdés a)–c) pontja **hatálya alá nem tartozó** (az állami és önkormányzati szervek) **jogi személy** (a továbbiakban: megbízó)

- a **II. Fejezet (A VISSZAÉLÉSEK BEJELENTÉSE)** szerinti, valamint a **tevékenységével összefüggő bejelentések**
- **fogadásával és kezelésével** kapcsolatos feladatok ellátására
- **ügyvéddel megbízási szerződést** köthet bejelentővédelmi ügyvédi tevékenység folytatására.

E **megbízási szerződés nem köthető** olyan **jogi személlyel**, amellyel

- a bejelentővédelmi **ügyvéd más megbízási jogviszonyban, munkaviszonyban, munkavégzési kötelezettséggel járó más jogviszonyban áll**, vagy

Összeférhetetlenség, kamarai bejelentés

- amellyel a megbízási szerződés megkötését megelőző öt évben ilyen jogviszonyban állt.

Külső szervezet: Lehet-e integrációs tanácsadóként foglalkoztatott egyéni vállalkozó?

A bejelentővédelmi ügyvéd

- e tevékenységével összefüggésben javadalmazást vagy más előnyt
- a megbízó kivételével mástól nem kérhet és nem fogadhat el.

Kamarai bejelentés A bejelentővédelmi ügyvédi megbízás létrejöttét

- az ügyvédnek tizenöt napon belül írásban be kell jelentenie a területi ügyvédi kamarának.
- nevét, címét, telefonszámát, elektronikus levélcímét, valamint honlapjának elérhetőségét a területi ügyvédi kamara honlapján közzé kell tenni.

Felmondás, díjazás

A bejelentővédelmi ügyvéd

- megbízása csak indokolással mondható fel.
- törvényes eljárása nem alapozhatja meg a megbízó általi felmondást vagy a megbízási díj teljesítésének megbízó általi megtagadását.

És mi lehet a megbízás indoka?
És ha nem indokolnak?

Mi tekintendő még bejelentésnek?

51. § A bejelentővédelmi ügyvéd tevékenysége szempontjából –

- a II. Fejezetben meghatározott bejelentéseken túl –
- minden olyan jelzés bejelentésnek tekintendő,
- amely olyan körülményre hívja fel a figyelmet,
- amelynek orvoslása vagy megszüntetése a megbízó jogos érdekét vagy jogszabályba nem ütköző üzleti érdekét, vagy
- a megbízó tevékenységével kapcsolatos jogszabálysértés,
- a közbiztonság, a közegészség vagy a környezet veszélyeztetésének megszüntetését szolgálja.

Miben más a II. fejezetnél?

20. § A rendszerben jogellenes vagy jogellenesnek feltételezett cselekményre vagy mulasztásra, illetve egyéb visszaélésre vonatkozó információt lehet bejelenteni.

Mit csinál az ügyvéd? 1.

52. § Az 50. § (1) bekezdése szerinti **megbízási szerződés alapján a bejelentővédelmi ügyvéd**

- a) **fogadja** a megbízó tevékenységével összefüggő **bejelentéseket**,
- b) **jogi tanácsadást nyújt a bejelentőnek a bejelentés megtételével kapcsolatban**,
- c) **kapcsolatot tart a bejelentővel**, tőle a bejelentés kivizsgálása érdekében **szükség esetén tájékoztatást, felvilágosítást** kérhet,
- d) a **megbízó rendelkezése** szerint közreműködhet a bejelentés alapján indult **vizsgálat lefolytatásában**,

Megbízás vagy rendelkezés - 22. § (4) A bejelentések kivizsgálásában való közreműködéssel szerződés keretében bejelentővédelmi ügyvéd vagy más külső szervezet is megbízható.

Mit csinál az ügyvéd? 2.

e) **kérésére írásban tájékoztatja a bejelentőt a bejelentéssel kapcsolatos eseményekről, különösen**

- a bejelentés alapján indult **vizsgálat eredményéről,**
- a megbízó által megtett **intézkedéséről vagy a vizsgálat lefolytatásának elutasításáról.**

És ha nem ügyvéd működteti a rendszert?

ADVOCATE

Mit csinál az ügyvéd? 3.

A bejelentővédelmi ügyvéd

- a bejelentést a megbízóhoz továbbítja,
- de a bejelentő azonosítását lehetővé tevő adatok tekintetében a bejelentésnek a **bejelentő azonosítását lehetővé tevő adatot nem tartalmazó kivonatát** küldi meg a megbízónak,
- **kivéve, ha a bejelentő előzetesen, írásban hozzájárult személyes adatai továbbításához.**

Ha a bejelentés

- a megbízó vezető tisztségviselőjének cselekményével vagy mulasztásával függ össze,
- a bejelentővédelmi ügyvéd a bejelentő felügyelőbizottságát, könyvvizsgálóját, a megbízó legfőbb döntéshozó szervét vagy a tulajdonosi jogok gyakorlóját köteles a bejelentésről haladéktalanul értesíteni.

Mit csinál az ügyvéd? 4.

A bejelentővédelmi ügyvéd

- az **ilyen minőségében** kapott **bejelentéseket** és azok **iratanyagát**
- köteles **más tevékenységétől elkülönítve** kezelni és nyilvántartani.

És, ha nem ügyvéd
működteti a rendszert?

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

54. § Ez a törvény a kihirdetését (május 25.) követő 60. napon lép hatályba.

Az 5. alcím szerinti kötelezettséget (A foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer)

- **foglalkoztató, amely legalább 50, de legfeljebb 249 személyt foglalkoztatásra irányuló jogviszony keretében foglalkoztat,**
- **2023. december 17-től köteles teljesíteni.**

E rendelkezés a 18. § (2) bekezdése szerinti foglalkoztatóra (foglalkoztatottak létszámától függetlenül – belső visszaélés-bejelentési rendszer létrehozatali kötelezettség) **nem alkalmazható.**

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A 6. alcímnek (A belső visszaélés-bejelentési rendszer az állami és önkormányzati szerveknél)

- helyi **önkormányzatra,**
- helyi önkormányzat **irányítása vagy felügyelete alatt álló költségvetési szervre, vagy**
- a helyi önkormányzat **tulajdonában vagy tulajdonosi joggyakorlása alatt álló szervezetre, gazdasági társaságra** vonatkozó szabályait **2025. január 1-jétől kell alkalmazni.**

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

info@mprx.hu